מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהי היסטוריה בעל פה ומה היתרונות והמגבלות שלה
- להבחין בין זיכרון אישי לעובדה היסטורית
- לתרגל השוואת עדויות ושימוש במקורות נוספים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה – שאלות אמריקאיות

1. ב – היא נותנת קול לאנשים שלא נכתבו בספרים
2. ב – הוא עלול להשתנות מעט בכל פעם שמספרים אותו
3. ב – משווים בין כמה עדויות ומקורות נוספים
4. ב – מסמך או תמונה
5. ב – עובדה אפשר לאמת במקורות, זיכרון הוא חוויה אישית
6. ב – כל אדם שחווה אירוע או תקופה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – היא נותנת קול גם לילדים, נשים, עולים ואנשי מלאכה
2. לא נכון – אנשים שוכחים תאריכים והסיפור משתנה מעט בכל פעם
3. נכון – כך אפשר לראות מה דומה ומה שונה
4. נכון – זה חלק חשוב מהערך של העדות
5. לא נכון – זה טבעי לזיכרון, לא אומר שהעדות לא נכונה
6. נכון – הם עוזרים לאמת פרטים מתוך הראיון

חלק ג' – השלמת מילים

1. קול
2. ריגש
3. נוספים
4. שני
5. רפלקציה
6. עד

חלק ד' – התאמה – מושגים והסברים

- 1 – ד (מחקר שאוסף עדויות של אנשים על חייהם)
- 2 – א (מה שאדם זוכר מתוך חוויה אישית)
- 3 – ה (מידע שאפשר לאמת במקורות נוספים)
- 4 – ג (מסמך, תמונה או עדות שמספקים מידע)
- 5 – ב (מחשבה אישית על תהליך הלמידה)

חלק ה' – סדר נכון – שלבי הפרויקט

1. בחרו אירוע או תקופה לחקור
2. ראיינו שני אנשים על אותו אירוע
3. השוו בין שתי העדויות בטבלה
4. חפשו מקור נוסף לבדיקת פרטים
5. כתבו מאמר קצר ובו רפלקציה על הזיכרון כמקור

חלק ו' – כתיבה והבעה

1. תשובה שמביאה דוגמה אישית ומבחינה בין חוויה אישית לפרט שניתן לאמת במקור

כרטיס יציאה – מה לחפש

- אוספים עדויות של אנשים על חייהם
- שכחת תאריכים, שינוי קל בסיפור בכל פעם
- השוואה לעדות נוספת או למקור כמו מסמך או תמונה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בשיחה קצרה על ראיון משפחתי שהתלמידים כבר שמעו
- כדאי להדגיש שעדות 'לא מדויקת' אינה עדות 'שקרית'
- בחלק הפתוח מומלץ לאפשר שיתוף בזוגות לפני כתיבה אישית

דף תרגול: היסטוריה בעל פה וזיכרון כמקור

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

לומדים מה זה לראיין אנשים על הסיפור שלהם, ולמה חשוב לבדוק את הדברים שהם מספרים עם עוד מקורות.

📖 מילון קטן:

היסטוריה בעל פה	אוספים סיפורים וזיכרונות של אנשים על חייהם
עדות	מה שאדם מספר על מה שקרה לו או שהוא ראה
זיכרון	מה שאדם זוכר מתוך חוויה אישית, לא תמיד מדויק
עובדה	מידע שאפשר לבדוק ולאמת במקורות נוספים
מקור	מסמך, תמונה, מכתב או עדות שנותנים מידע
רפלקציה	מחשבה אישית על תהליך או על מה שלמדנו
שורש ותבנית	הבסיס של מילה והצורה שבה היא בנויה

1 חלק א' – הבנה – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה טוב בלשמוע סיפורים של אנשים?

א) היא תמיד מדויקת יותר מספרים ב) היא נותנת קול לאנשים שלא נכתבו בספרים

ג) היא לא דורשת בדיקה נוספת ד) היא עוסקת רק באירועים פוליטיים

2. מה קורה לסיפור כשמספרים אותו הרבה פעמים?

א) הוא נשאר זהה לחלוטין ב) הוא עלול להשתנות מעט בכל פעם שמספרים אותו

ג) הוא הופך לעובדה מדויקת ד) הוא נעלם מיד

3. איך בודקים אם סיפור נכון?

א) מאמינים לה בלי לבדוק ב) משווים בין כמה עדויות ומקורות נוספים ג) מתעלמים ממנה

ד) משנים אותה

4. מה עוזר לבדוק אם סיפור מדויק?

א) ניחוש ב) מסמך או תמונה ג) דמיון ד) שמועה

5. מה שונה בין מה שאדם זוכר למה שבאמת קרה?

א) אין הבדל ב) עובדה אפשר לאמת במקורות, זיכרון הוא חוויה אישית ג) זיכרון תמיד נכון יותר

ד) עובדה היא תמיד שקרית

6. מי יכול לספר סיפור על חייו?

א) רק מנהיגים חשובים ב) כל אדם שחווה אירוע או תקופה ג) רק סופרים

ד) רק אנשים שכתבו ספרים

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	היסטוריה בעל פה עוסקת רק באנשים מפורסמים	☐	☐
2	זיכרון אנושי הוא תמיד מדויק לחלוטין	☐	☐
3	חוקרים משווים בין כמה עדויות כדי לבדוק אמינות	☐	☐
4	עדות יכולה לספר גם איך אדם חווה אירוע, ולא רק מה קרה	☐	☐
5	אם עדות משתנה מעט בכל פעם שמספרים אותה, היא בהכרח שקרית	☐	☐
6	מסמכים ותמונות יכולים לשמש כמקור נוסף לבדיקת עדות	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. היסטוריה בעל פה נותנת _____ לאנשים שלא נכתבו בספרים

2. אנשים נוטים לזכור בעיקר את מה ש _____ אותם

3. כדי לבדוק פרט מתוך ראיון אפשר להשוות אותו למקורות _____

4. פרויקט ההיסטוריון כולל ראיון עם _____ אנשים לפחות על אותו אירוע

5. בסוף העבודה כותבים _____ על הזיכרון כמקור

6. המילה עדות נגזרת מהשורש _____

4 חלק ד׳ – התאמה – מושגים והסברים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. היסטוריה בעל פה	___	**א.** מה שאדם זוכר מתוך חוויה אישית
2. זיכרון	___	**ב.** מחשבה אישית על תהליך הלמידה
3. עובדה	___	**ג.** מסמך, תמונה או עדות שמספקים מידע
4. מקור	___	**ד.** מחקר שאוסף עדויות של אנשים על חייהם
5. רפלקציה	___	**ה.** מידע שאפשר לאמת במקורות נוספים

5 חלק ה׳ – סדר נכון – שלבי הפרויקט

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	חפשו מקור נוסף לבדיקת פרטים
☐	השוו בין שתי העדויות בטבלה

☐	ראיינו שני אנשים על אותו אירוע
☐	כתבו מאמר קצר ובו רפלקציה על הזיכרון כמקור
☐	בחרו אירוע או תקופה לחקור

6 חלק ו' – כתיבה והבעה

ענו בקצרה.

1. הסבירו בעזרת דוגמה משלכם את ההבדל בין זיכרון לעובדה

כרטיס יציאה

מהי היסטוריה בעל פה?

תנו דוגמה אחת למגבלה של זיכרון כמקור

כיצד אפשר לבדוק פרט מתוך עדות?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀